

Briselē, 6.12.2017
COM(2017) 826 final

2017/0336 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru groza Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Integrētākas ekonomiskās un monetārās savienības vienmērīgai darbībai ir svarīga piemērota valstu politika. Tā kā daudzas ļoti svarīgas politikas jomas paliek galvenokārt dalībvalstu kompetencē, valstu veikto reformu koordinācija un secība ir būtiska, lai pēc iespējas palielinātu šo reformu efektivitāti ne tikai konkrētās valstīs, bet arī ES līmenī.

Daudzgaļu finanšu shēmā laikposmam pēc 2020. gada Komisija plāno ierosināt jaunu reformu īstenošanas instrumentu dalībvalstīm, kuras apņemas veikt ES līmenī apspriestas un tā sauktajās “reformu saistībās” pieņemtas reformas. Tam būtu sava budžeta dotācija, kas ir atsevišķa no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem un pastāv papildus tiem, kā arī savs noteikumu un nosacījumu kopums.

Eiropas pusgadam būtu arī turpmāk jāpaliek galvenajam mehānismam attiecībā uz soļiem ceļā uz lielāku šo politikas jomu konvergenci un efektīvāku koordināciju. Šis jaunais instruments būtu jāizveido ar mērķi atbalstīt dalībvalstis, tām īstenojot Eiropas pusgada procesā identificētas strukturālās reformas, un būtu jānodrošina dalībvalstu atbildība par šīm reformām.

Šis jaunais reformu īstenošanas instruments atbalstītu plašu reformu loku. Uzsvars būtu liekams uz tām reformām, kas var visvairāk sekmēt valstu tautsaimniecību noturību un nodrošināt plašāku pozitīvu ietekmi uz citām dalībvalstīm. Tas ietver reformas produktu un darba tirgos, nodokļu reformas, kapitāla tirgu attīstību, reformas ar mērķi uzlabot darījumdarbības vidi, kā arī ieguldījumus cilvēkkapitālā un valsts pārvaldes reformas.

Komisija plāno pārbaudīt šā reformu īstenošanas instrumenta galvenos elementus izmēģinājuma posmā no 2018. līdz 2020. gadam, sniedzot dalībvalstīm iespēju izmantot visu vai daļu no izpildes rezerves pašreizējos Eiropas strukturālajos un investīciju (ESI) fondos, lai atbalstītu reformas nevis konkrētus projektus. Šajā nolūkā Komisija ierosina attiecīgi grozīt Regulu (ES) Nr. 1303/2013 (Kopīgo noteikumu regulu).

Jāatgādina, ka saikne starp Eiropas pusgada prioritātēm un Savienības budžetu 2014. līdz 2020. gada plānošanas periodā jau pastāv, jo īpaši, ieviešot *ex-ante* un makroekonomiskus nosacījumus attiecībā uz Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem.

Saskaņā ar šodienas priekšlikumu šī saikne tiek vēl vairāk nostiprināta, ļaujot dalībvalstīm izmantot visu vai daļu no izpildes rezerves, kas izveidota ar Kopīgo noteikumu regulas 20.–22. pantu, lai ar kohēzijas politikas palīdzību atbalstītu strukturālās reformas.

Reformas, kurām sniedzams atbalsts, tiktu noteiktas daudzgaļu reformu saistību paketēs, kas tiek iesniegtas un uzraudzītas ar valsts reformu programmu starpniecību. Reformu saistības noteiktu pašas dalībvalstis, ietverot reformu pasākumu kopumu ar skaidri noteiktiem starpposma mērķiem un galamērķiem.

Pēc tam Komisija ar īstenošanas aktu pieņemtu lēmumu, kurā izklāstītas šīs reformu saistības un to atbalstam no izpildes rezerves piešķirtā summa. Šī summa būtu samērīga ar reformu raksturu un nozīmi. Uzraudzība un ziņošana par dažādo starpposma mērķu īstenošanu būtu daļa no Eiropas pusgada procesa. Informācijas avots par paveikto būtu valstu reformu programmas, un tajās būtu jāsniedz informācija par reformu pabeigšanai spertajiem soļiem.

Ikgadējos ziņojumos par valstīm, kurus Eiropas pusgada procesā izstrādā Komisijas dienesti, tiktu sniegts atjaunināts novērtējums par reformu gaitu, un pamatojoties uz to Komisija lemtu par atbalsta piešķiršanu saskaņā ar šo instrumentu. Atbalsts tiktu pilnībā izmaksāts tad, kad dalībvalsts būtu pilnā apjomā īstenojusi reformu saistības.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums ir saskaņā ar vispārējo tiesisko regulējumu, kas noteikts Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, un tas attiecas tikai uz mērķorientētu grozījumu Kopīgo noteikumu regulā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums attiecas tikai uz mērķorientētu grozījumu Kopīgo noteikumu regulā un ir saskaņā ar citām Savienības politikas jomām. Jaunais strukturālais atbalsta instruments papildinātu brīvprātīgo tehnisko atbalstu, ko nodrošina Strukturālo reformu atbalsta programma (SRAP). Reformu saistības varētu ietvert arī jomas, kurās tehniskais atbalsts no SRAP tiktu pieprasīts Komisijai. Šāda tehniskā atbalsta pieprasīšana paliktu brīvprātīga.

2. **JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE**

Juridiskais pamats

Kopīgo noteikumu regulā ir izstrādāti kopīgie noteikumi, ko piemēro Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. Pamatojoties uz dalītas pārvaldības principu, ko īsteno Eiropas Komisija un dalībvalstis, šajā regulā ir ietverti noteikumi, kuri reglamentē plānošanas procesu, kā arī programmu administrēšanu (arī finanšu pārvaldību), uzraudzību, finanšu kontroli un projektu izvērtēšanu.

Priekšlikums dod iespēju dalībvalstīm strukturālo reformu atbalstam piešķirt izpildes rezervi, kas minēta 20.–22. pantā, pamatojoties uz reformu saistībām, kā arī nosaka reformu saistību īstenošanas mehānismus.

Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, ciktāl tas nodrošina nepārtrauktu palielinātu atbalstu kohēzijas politikas ietvaros konkrētām dalībvalstīm, kuras izvēlas izmantot izpildes rezervi strukturālo reformu atbalstam. Šis mehānisms ir jāizveido Eiropas līmenī.

Proporcionalitāte

Priekšlikums paredz ierobežotas un mērķorientētas izmaiņas, nepārsniedzot to, kas nepieciešams, lai sasniegtu mērķi nodrošināt atbalstu reformām dalībvalstīs.

Juridiskā instrumenta izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: spēkā esošās regulas grozījums.

Komisija ir izskatījusi manevra iespējas, ko nodrošina tiesiskais regulējums, un, ņemot vērā pieredzi, uzskata par nepieciešamu ierosināt grozījumus Regulā (ES) Nr. 1303/2013.

3. **EX-POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude

Ex-post izvērtējums vai spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude netika veikta.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās ar ārējām ieinteresētajām personām nenotika.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Ārēju ekspertu atzinums nav bijis vajadzīgs.

Ietekmes novērtējums

Neattiecas.

Normatīvā atbilstība un vienkāršošana

Šī nav Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*) iniciatīva.

Pamattiesības

Šis priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Saistību apropriācijas netiek ietekmētas, jo nav ierosināti grozījumi attiecībā uz Eiropas strukturālo un investīciju fondu finansējuma maksimālo summu, kas paredzēta darbības programmām plānošanas periodā no 2014. līdz 2020. gadam. Jāatzīmē, ka ierosinātais grozījums nekādi nemaina daudzgadu finanšu shēmas gada maksimālos apjomus, kas saistībām un maksājumiem noteikti Regulas (ES) Nr. 1311/2013 I pielikumā.

5. **CITI ELEMENTI**

Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Neattiecas. Šā priekšlikuma īstenošanas uzraudzībai var izmantot esošās Eiropas strukturālo un investīciju fondu tiešās pārvaldības sistēmas.

Paskaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)

Neattiecas.

Konkrēto ierosināto noteikumu detalizēts skaidrojums

Tiks grozīts 1. pants, lai paskaidrotu, ka Kopīgo noteikumu regula attiecas arī uz atbalstu strukturālajām reformām, kas identificētas Eiropas pusgada procesā. Jēdziens “strukturāla reforma” tiek paskaidrots atsevišķā definīcijā, kas iekļauta 2. pantā.

Tiek grozīts 4. panta 7. punkts, lai precizētu, ka atbalsts strukturālajām reformām neietilpst dalītā pārvaldībā, bet tiešā pārvaldībā (finansējums, kas nav saistīts ar

izmaksām, kā izklāstīts pārskatītās Finanšu regulas 121. panta 1. punkta e) apakšpunktā), un valsts līdzfinansējums nav nepieciešams.

Regulas 15. pantam pievieno jaunu punktu, lai paskaidrotu, ka informācija par izpildes rezerves pārdali strukturālo reformu atbalstam ir jāietver arī partnerattiecību nolīgumos.

Tiek ierosināts grozīt Regulas (ES) Nr. 1303/2013 22. pantu, lai ļautu dalībvalstīm pilnībā vai daļēji piešķirt izpildes rezervi kādam no šiem mērķiem:

- a. programmām un prioritātēm, kurās pašreizējā darbības rezultātu satvarā ir sasniegti starpposma mērķi saskaņā ar 2.–7. punktu,
- b. strukturālo reformu atbalstam.

Kārtība, kādā pieprasa strukturālo reformu atbalstu, ir izklāstīta jaunā 22. panta 8. punktā.

Jauns finansēšanas mehānisms strukturālo reformu atbalstam tāda finansējuma veidā, kas nav piesaistīts izmaksām, tiek ierosināts regulas 23.a pantā. Tas ietver noteikumus par reformu saistību izstrādi un nosacījumus atbalsta izmaksai dalībvalstīm, kad saskaņotās reformu saistības ir izpildītas.

Grozījumā, kas izdarīts 91. pantā, paskaidrots, ka strukturālo reformu atbalstam, kā minēts 23.a pantā, var piešķirt visu vai daļu no izpildes rezerves, kura iekļauta Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Kohēzijas fonda kopējās summās.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru groza Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo daļu un 177. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

pēc apspriešanās ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju¹,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Tā kā Savienības ekonomikas pārvaldība veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, būtu jāpastāv iespējai atbalstīt reformu saistības, kuras dalībvalstis uzņēmušās, lai īstenotu attiecīgus Padomes ieteikumus vai lai maksimāli palielinātu pieejamo kohēzijas politikas fondu ietekmi uz izaugsmi un konkurētspēju, ar īpašu atbalstu, kas tiek īstenots tiešā pārvaldībā.
- (2) Lai ekonomikas pārvaldības procesā sekmētu dalībvalstu veiktas reformas, ir nepieciešams atvērt iespēju daļēji vai pilnībā piešķirt izpildes rezervi, kas izveidota ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013³ 20. pantu, lai atbalstītu reformu saistības, kuras dalībvalstis uzņēmušās.
- (3) Pārdalei no izpildes rezerves būtu jāpiemēro nosacījums, ka ir izpildītas saistības attiecībā uz Eiropas pusgada procesā identificētu reformu īstenošanu. Prioritāte būtu piešķirama to strukturālo reformu īstenošanai, par kurām sagaidāms, ka tās visvairāk sekmēs valstu tautsaimniecību noturību un nodrošinās plašāku pozitīvu ietekmi uz citām dalībvalstīm. Tas ietver reformas produktu un darba tirgos, nodokļu reformas, kapitāla tirgu attīstību, reformas ar mērķi uzlabot darījumdarbības vidi, kā arī ieguldījumus cilvēkkapitālā un valsts pārvaldes reformas.

¹ OV C [...], [...], [...] lpp.

² OV C [...], [...], [...] lpp.

³ OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.

- (4) Ir lietderīgi paredzēt, ka dalībvalstis ierosina detalizētu pasākumu kopumu strukturālo reformu īstenošanai, ietverot starpposma mērķus un galamērķus, kā arī grafiku, kas nepārsniedz trīs gadus.
- (5) Atbalstam reformu saistībām būtu jāizpaužas kā finansējumam, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Regulas (ES) ... [pārskatītās Finanšu regulas] 121. panta 1. punkta e) apakšpunktā, un ir tiešā pārvaldībā. Summai, ko piešķir strukturālo reformu īstenošanai, būtu jābūt samērīgai ar reformu raksturu un nozīmi un jāpapildina esošais Savienības atbalsts valstu reformām.
- (6) Būtu jādefinē procedūra šādu saistību izstrādei, to saturs un noteikumi, kas piemērojami šim konkrētajam atbalsta veidam.
- (7) Lai būtu iespējams nekavējoties piemērot šajā regulā paredzētos pasākumus, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (8) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (ES) Nr. 1303/2013,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza šādi:

1. tās 1. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Šajā regulā ir izklāstīti kopīgi noteikumi, kas piemērojami Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF), Eiropas Sociālajam fondam (ESF), Kohēzijas fondam, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF), kuri darbojas saskaņā ar vienotu satvaru (“Eiropas strukturālie un investīciju fondi” jeb “ESI fondi”). Tajā arī paredzēti noteikumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti, to savstarpējo koordināciju un koordināciju ar citiem Savienības instrumentiem, **kā arī noteikumi izpildes rezerves izmantošanai, lai atbalstītu strukturālās reformas, kuras identificētas Eiropas pusgada procesā.** Kopīgie noteikumi, kas piemērojami Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, ir izklāstīti otrajā daļā. **Noteikumi, kas attiecas uz izpildes rezerves daļēju vai pilnīgu izmantošanu strukturālo reformu atbalstam, ir izstrādāti 23.a pantā.**”;
2. tās 2. pantā pievieno šādu 40) punktu:

“**“strukturālās reformas” ir reformas, kas identificētas Eiropas pusgada procesā saskaņā ar 2.a pantu Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulā (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu.**”;
3. tās 4. panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Savienības budžeta daļu, kura piešķirta Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, izpilda pēc dalītas pārvaldības principa starp dalībvalstīm un Komisiju saskaņā ar Finanšu regulas 62. pantu, izņemot Kohēzijas fonda atbalsta summu, kas pārvietota uz EISI, kurš minēts šīs regulas 92. panta 6. punktā, inovatīvas darbības

pēc Komisijas iniciatīvas saskaņā ar ERAF regulas 8. pantu, tehnisko palīdzību pēc Komisijas iniciatīvas, atbalstu tiešajai pārvaldībai saskaņā ar EJZF regulu **un izpildes rezerves izmantošanu strukturālo reformu atbalstam no fondiem saskaņā ar 23.a pantu.**”;

4. tās 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā pievieno šādu viii) punktu:
“viii) informāciju par izpildes rezerves pārdali saskaņā ar 22. panta 1.a punkta b) apakšpunktu;”;

5. tās 20. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu:
“Izpildes rezervi veido 6 % no resursiem, kas atvēlēti ERAF, ESF un Kohēzijas fondam saistībā ar mērķi “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai”, kurš minēts šīs regulas 89. panta 2. punkta a) apakšpunktā, kā arī ELFLA un pasākumiem, ko finansē dalītā pārvaldībā saskaņā ar EJZF regulu, un to nosaka partnerības nolīgumā un programmās un vai nu piešķir īpašām prioritātēm, vai – saistībā ar ERAF, ESF un Kohēzijas fondu – strukturālo reformu atbalstam saskaņā ar šīs regulas 22. pantu.”;

6. tās 22. pantā pievieno šādu 1.a punktu:
“1.a Dalībvalsts var lemt daļēji vai pilnībā izmantot izpildes rezervi:
(a) programmām un prioritātēm, kurās ir sasniegti starpposma mērķi saskaņā ar 2.–7. punktu, vai
(b) strukturālo reformu atbalstam, pamatojoties uz reformu saistībām, kuras īstenotas saskaņā ar 8. punktu un 23.a pantu.”;

tās 22. pantā pievieno šādu 8. punktu:

“8. Dalībvalsts lēmumam pilnībā vai daļēji izmantot izpildes rezervi strukturālo reformu atbalstam saskaņā ar 1.a punktu pievieno priekšlikumu uzņemties reformu saistības saskaņā ar 23.a pantu, kā arī priekšlikumu pārdalīt visu vai daļu no izpildes rezerves, iesniedzot grozījumu saskaņā ar 16. panta 4. punktu un 30. panta 3. punktu.”;

7. tajā iekļauj jaunu 23.a pantu:

“Atbalsts strukturālajām reformām, pamatojoties uz Eiropas pusgada procesa reformu saistībām”

1. Dalībvalsts, kas izvēlas izpildes rezerves daļēju vai pilnīgu piešķiršanu saskaņā ar 22. panta 1.a punkta b) apakšpunktu, iesniedz Komisijai priekšlikumu ar sīki izstrādātu pasākumu kopumu, kas piemērots, lai īstenotu strukturālās reformas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Minētais priekšlikums ietver reformu saistības, kas satur starpposma mērķus un galamērķus, īstenojot reformu pasākumus, kā arī grafiku, kurš nepārsniedz trīs gadus.

2. Komisija izvērtē šo priekšlikumu. Tā var paust apsvērumus vai pieprasīt papildu informāciju. Attiecīgā dalībvalsts sniedz prasīto papildu informāciju un, ja tas tiek lūgts, pārskata reformu saistības.

3. Komisija ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu, kurā izklāstītas dalībvalstij īstenojamās reformu saistības un to atbalstam no izpildes rezerves piešķirtā

summa. Šī summa ir samērīga ar reformu raksturu un nozīmi un papildina citus pasākumus vai darbības, ko atbalsta no Savienības fondiem.

4. Atbalsts dalībvalstu strukturālajām reformām saskaņā ar šo pantu ir finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 121. panta 1. punkta e) apakšpunktā, to pārvalda saskaņā ar minētajā regulā izklāstītajiem noteikumiem attiecībā uz tiešo pārvaldību un tam nav nepieciešams valsts līdzfinansējums. Nepiemēro šīs regulas otrās daļas II sadaļas I nodaļu un III–IX sadaļu.

5. Lēmumā, kas minēts 3. punktā, nosaka, ka atbalstu izmaksā pilnībā, līdzko dalībvalsts ir pilnā apjomā īstenojusi reformu saistības.

6. Dalībvalsts atbilstīgi Eiropas pusgada mehānismiem regulāri ziņo par reformu saistību īstenošanas gaitu. Ziņošanas kārtību un grafiku nosaka 4. punktā minētajā lēmumā.”;

8. tās 91. pantā pievieno šādu punktu:

“4. Visu vai daļu no izpildes rezerves, kas iekļauta 91. un 92. pantā noteiktajās summās, pēc dalībvalsts pieprasījuma saskaņā ar 22. panta 8. punktu var piešķirt strukturālo reformu atbalstam, kā minēts 23.a pantā.”.

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*